

РЕШЕНИЕ

№ 102

гр. София, 24.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на осми декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов

Членове: Надежда Махмудиева
Снежана Бакалова

при участието на секретаря Ваня Ил. Иванова
като разгледа докладваното от Снежана Бакалова Въззивно гражданско дело
№ 20221000502603 по описа за 2022 година

Производството е въззивно и се движи по реда на чл. 258 и сл. ГПК.

Образувано е по жалба на М. Р. М. срещу Решение №261864/03.06.2022 г. по гр. д. № 6173/2018 по описа на СГС – I -15 състав, в частта, в която е отхвърлен предявения иск с правно основание чл. 432 ал.1 от КЗ срещу ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД над размера 60 000лв. до 600 000лв., представляващи обезщетение за неимуществени вреди., претърпени от ПТП на 21.07.2017г., вено със законната лихва за забава, считано от 23.02.2018г. до окончателното изплащане на сумата.

В жалбата се твърди, че Неправилно първоинстанционния съд е стигнал до извода, че справедливото обезщетение за претърпените от него болки и страдания от ПТП настъпило на 21.07.2017г. е в размер на 120 000 лева. Претендираните неимуществени вреди били доказани по основание, но в нарушение на разпоредбата на чл.52 от ЗЗД първоинстанционния съд е определил изключително занижени размери.

Твърди, че безспорно установените от СГС увреждания са причинени от процесното ПТП, като относно вида им и лечението на ищеца, правилно първоинстанционният съд е дал вяра на комплексната експертиза, изслушана

по делото. Решаващият състав, обаче, не бил отчетел както интензитета, продължителността и характера на претърпените болки и страдания, не бил обсъдил всички претърпени травматични увреждания, така и обществения критерий за справедливост на дадения етап на социално - икономическото развитие в страната, чиято проявна форма са лимитите на застрахователни обезщетения и обичайната съдебна практика. Поради това е достигнал до погрешен извод, че присъденото обезщетение от 120 000 лева е достатъчно по смисъла на чл.52 от ЗЗД за репарирание на понесените от него неимуществени вреди. Съдът при определяне на обезщетението за неимуществени вреди се бил отклонил от дадените с ПТТВС № 4/68г. задължителни разяснения относно критериите, въз основа на които следва да бъде определено обезщетението за произтичащи от деликт неимуществени вреди, за да бъде спазен установеният от законодателя принцип на справедливост.

При постановяване на решението си първоинстанционния съд не бил извършил всестранно, пълно и обективно разследване по случая, в резултат на което не били изяснени относимите за спора факти. Така първоинстанционния съд неправилно бил стигнал до извода, че приносът на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат е 50%, поради нарушаване правилото на чл. 113 ал. 1 т. 1 и т.3 от ЗДвП.

Счита, че от събраните доказателства е установено, че той и другото лице, което е пресичало с него са предприели пресичане на зелен сигнал на светофара, като по време на пресичането сигнала се е сменил на червен, като единственото неправомерно поведение е било това на водача на лекия автомобил, който е следвало да ги пропусне и тогава да продължи движението си, като освен това той е карал с превишена скорост, което е довело до невъзможност да спре. С оглед неправилното приложение на процесуалните правила – неправилна преценка на събраните доказателства, първоинстанционният съд е достигнал до погрешен извод относно наличие на приносът на пострадалия за настъпване на вредоносния резултат и го е определил в размер на 50%. Моли да бъде отменено решението в обжалваната част и постановено ново, с което бъде уважен иска в пълния предявен размер. Претендира разноски за двете инстанции.

В срок е постъпил отговор от въззиваемото дружество –ответник ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД, с който се оспорва жалбата и се иска потвърждаване

на решението в обжалваната му част. Твърди се, че са неоснователни оплакванията на жалбоподателя за несправедлив размер на обезщетението, както и тези за неоснователно прието съпричиняване. Моли да бъде потвърдено решението в обжалваната част. Претендира разноски за двете инстанции за юрисконсултско възнаграждение в размер на адвокатско такова.

В откритото с.з. жалбоподателят, редовно призован не се явява, чрез пълномощника си адв. О. поддържа жалбата си. Сочи нови доказателства. Претендира разноски по представен списък.

Въззиваемата страна, чрез юрисконсулт Д. оспорва жалбата, претендира разноски.

Софийският апелативен съд, в изпълнение правомощията си по чл. 269 ГПК, намира решението за валидно и допустимо.

Обжалваното решение е влязло в сила в частта, с която ответника е съден да заплати на ищеца сумата 60 000лв., представляваща обезщетение за претърпените неимуществени вреди, претърпени от ПТП.

По наведените в жалбите основания за неговата неправилност, приема следното:

От събраните по делото писмени и гласни доказателства и изслушани заключения на вещи лица се установява следното от фактическа страна:

На 21.07.2017 г. около 23:45 г. в гр. София, на бул. “Сливница”, кръстовище с ул. “Димитър Петков”, в района на пешеходна пътека М8.2. е настъпило ПТП между л.а. “Мерцедес” с рег. № ***, управляван от М. П. и пешеходците М. Р. С. и ищеца М. Р. М.. Съставен е констативен протокол за ПТП № 19-507 на Отдел “Пътна полиция” СДВР. В Протокол за оглед на местопроизшествие е отразено, че ПТП е реализирано при ясно време, изкуствено осветление. Отражено е, че по продължение на булевард “Сливница” е била налична пешеходна пътека М 8.2. и работеща светофарна уредба.

С постановление от 19.01.2018 г. по ДП № 513/пр. пр. № 28962/2017 г. на СРП е прекратено образуваното досъдебно производство поради обстоятелството, че причинените телесни увреждания на пострадалите са довели до временно разстройство на здравето, неопасно за живота по смисъла на чл. 130, ал. 1 НК.

Пред първоинстанционния съд са изслушани комплексна съдебномедицинска и автотехническа експертиза, изготвена от вещото лице инж. Г. и д-р М., както и тройна автотехническа експертиза, изготвена от вещите лица инж. С. М., доц. д-р инж. А. А. и инж. В. И..

И двете експертизи приемат следния най-вероятен механизъм на ПТП от техническа гледна точка: водачът М. Л. П. е управлявал л.а. „Мерцедес А140” по дясната лента на платното за движение на бул. „Сливница“ в посока от изток на запад. През това време пешеходците М. Р. С. и М. Р. М. са пресичали платното за движение на бул. „Сливница“ в посока от юг на север, от ляво на дясно пред автомобила. Пешеходците са предприели пресичането на платното за движение на зелен сигнал на светофара за тях, като по време на движението им върху платното сигналът на светофара се е сменил на червен за тях.

Водачът на л.а. „Мерцедес А140” е приближавал кръстовището на червен сигнал на светофара, като в трите леви ленти на северното платно е имало спрели автомобили. Той се е движил във най-дясна лента, граничеща с бус-лента. Трите ленти за движение на автомобили били заети от спрени автомобили и приближавайки кръстовището, той се престоил в най-дясната бус лента, тъй като пред него имало такси-ван и продължил движението си без да спира. Сигналът на светофара за л.а. „Мерцедес А140” се е сменил на жълт, а след това на зелен. Когато л.а. „Мерцедес А140” се е намирал на около 18+19 m преди мястото на удара, за водача му се е открила видимост към пешеходците, покрай автомобилите в лявата съседна лента. В този момент водачът на л.а. „Мерцедес А140” е реагирал, като екстрено е задействал спирачната система, но въпреки това след около 1,2 s е настъпил удар, който е бил неизбежен. Ударът е настъпил в предната лява част на л.а. „Мерцедес А140”. След удара л.а. „Мерцедес А140” се е установил на мястото и в положението отразено в протокола за оглед и фотоалбума на местопроизшествието, а пострадалите са паднали на платното за движение пред автомобила.

Между двете изслушани експертизи е налице разлика относно заключението в кой момент за пешеходците е светнал червен сигнал. Според вещото лице Г. това е бил момента, в който пешеходците са се намирали след разделителния остров, в третата пътна лента, считано от дясно наляво, след

което те са променили хода си от спокоен на лек бяг.

Според заключението на тройната експертиза, сигналът се е сменил преди да пешеходците да достигнат разделителния остров, след което те са свенили хода си от спокоен на лек бяг.

Настоящата инстанция кредитира заключението на комплексната експертиза в тази му част. Видно от обосновачната част на двете експертизи и двете са основали заключенията си на обективните находки от протокола за ПТП, като тройната е ползвала само показанията дадени по досъдебното производство на пострадалия, другия пешеходец и водача на лекия автомобил, а комплексната експертиза, освен на тези показания е основала заключението си и на показанията на А. Д., водач-очевидец. Въз основа на тези показания по ДП, вещото лице е дало заключение, че сигналът се е сменил за пешеходците, когато те са били в третата лента за движение, считано от дясно наляво, след преминаването на разделителния остров.

Експертите попосочват, че водачът на л.а. „Мерцедес А140” при движение в условията на ограничена видимост към пешеходната пътека е приближавал кръстовището със скорост около 56 km/h, поради което е нямал техническа възможност да избегне удара, тъй като при движение със скорост равна или по-малка от 34 km/h той би имал техническа възможност да спре преди мястото на удара при откриване на видимост към пешеходците. Не е установено по категоричен начин на какъв сигнал на светофара е навлязъл в кръстовището водача на л.а.

В заключението на тройната експертиза, при направените от нея фактически констатации се прави извод, че пешеходецът е можел да предотврати ПТП, ако е спрял на разделителния остров, тъй като в този момент за него е светел червен сигнал на светофара.

В заключението си, комплексната експертиза, според приетите от нея факти, дава заключение, че пешеходецът не е можел да предотврати ПТП, тъй като след като е навлязъл на зелен сигнал на светофара, се е опитал по най-бърз начин да се изтегли от платното.

И в двете заключения, като причина за настъпването на ПТП е посочено поведението на водача на МПС, който е управлявал с несъобразена скорост.

По делото са събрани и гласни доказателства чрез разпита на двамата свид., участници в ПТП, поради което съдът кредитира тези показания,

единствено в светлината на изслушаните заключения, с оглед тяхната евентуална заинтересованост.

По делото е приета и неоспорена Съдебномедицинска експертиза, изготвена от вещото лице д-р П. П., неврохирург и комплексна съдебномедицинска, психиатрична и психологическа експертиза, изготвена от вещите лица д-р М., д-р М. и клиничен психолог А. А..

Изводите на двете експертизи не съвпадат. Настоящата инстанция навмироа, че следва се кредитира комплексната експертиза, като изготвена при съобразяване на целия доказателствен материал и след личен преглед на ищеца. Експертизата изготвена от вещото лице д-р П., е изготвена по писмени данни и в частта, с която се отрича твърдението за развита епилепсия, същата е необоснована.

Вещите лица, изготвили комплексната експертиза аргументират обосновано изводите за влошаване на здравословното състояние на ищеца. Те посочват, че в резултат на процесното ПТП ищецът е получил контузия на главата, мозъчно сътресение, счупване на предната стена на челния синус в ляво, контузия и разкъсно-контузна рана в лява челна област на главата с чуждо тяло в раната, дисторзио коли, контузии на крайниците, контузия на дясното коляно, grand mal припадъци (с малки припадъци petit mal) или без тях, неуточнени. Ищецът е развил посттравматично стресово разстройство и посттравматичен органичен мозъчен синдром с органично разстройство на личността и поведението.

Според експертите от комплексната експертиза, към момента са налице относително трайни когнитивни и личностови промени от органичен тип с увреждане, макар и в по-лека степен на функционирането. Такива симптоми могат да възникнат след черепно-мозъчна травма (обикновено достатъчно тежка, за да причини загуба на съзнание) и включват редица несистематизирани симптоми като главоболие, световъртеж (обикновено без характеристика на истинско вертиго), уморяемост, раздразнителност, трудност при концентрацията и изпълняването на умствени задачи, нарушения в паметта, безсъние и намалена поносимост към стрес, емоционална възбуда или алкохол. Тези симптоми могат да се придружават от чувства на подтиснатост или тревожност. Освен това налице са и психични симптоми, свързани с от психотравмата, които са в период на отшумяване.

Най-вероятният механизъм на получаване на описаните нарушения е свързан с преживяната черепно-мозъчна, но и с психична травма, вследствие на ПТП. При ищеца е провеждано и оперативно, и медикаментозно лечение на получените телесни травми, вкл. е провеждано антиконвулсивно лечение за период до три месеца след травмата. За получената психична травма не е предлагано и не е провеждано специализирано медикаментозно или психотерапевтично лечение. Обичайният период за отзвучаване на посттравматично стресово разстройство при адекватно лечение чрез психотерапия и при необходимост медикаменти е около 6 месеца. Възможно е да продължат да персистират повече или по-малко изявиени симптоми и за по-дълъг период от време, вкл. е възможно хронифициране в контекста на хронично тревожно, хронично депресивно или личностово разстройство.

Според вещите лица, по отношение на органичните мозъчни увреди – посткомоционните и постконтузионни промени, в зависимост от тяхната тежест могат да продължат за срок от няколко седмици до живот, като е често срещана непосредствената повишена посттравматична възбудна готовност на мозъка (склонност към различни прояви на епилепсия), като тя е най-често преходна. Понякога във връзка с по-тежки увреди на мозъчната тъкан, свързани с невронална смърт, настъпва разрастване на ръбцова, глиозна тъкан и тогава може да се сформира трайно посттравматично епилептогенно огнище. Травматичната болест на мозъка може да включва и множество други остри и хронични промени, чиято прогресия може да бъде в посока постепенна мозъчна атрофия с разширяване на ликворните пространства. Това във функционален план означава ограничаване възможностите предимно, но не само, в когнитивен план, настъпване на трайни промени в личността и поведението. Към момента са налице относително трайни когнитивни и личностови промени по органичен тип с увреждане, макар и в по-лека степен на функционирането. Налице са и психични симптоми, свързани с периода на възстановяване от психотравмата. Експертите подчертават, че описаните когнитивни и личностови промени обичайно не се възстановяват или могат само частично да се подобрят. Те в значителна степен не подлежат на корекция, а дори има възможност за прогресия в годините. Прогнозата на състоянието е за стационариране при възможност за минимално подобрение и прогресия в хода на живота на засегнатото лице. Към момента у ищеца е налице болка, свързана с

последниците от счупванията на черепните кости и непълното им възстановяване. В психичен план основното страдание на ищеца е свързано с нарушената възможност за регулация на афекта, психичната забавеност, както и нарушените когнитивни функции - езекутивни, памет, интелект, което затормозява ежедневно функциониране и се отразява неблагоприятно на социалния му живот.

След прегледа на ищеца и с оглед наличната медицинска документация, вещите лица дават заключение, че ищецът показва недвусмислени личностови и неблагоприятни когнитивни промени, персистиращи през целия период след травмата, за които се приема, че ако показват подобрене, то е минимално, обичайно са трайни и дори, макар и често бавно, имат прогресивен ход. Ищецът не се е възстановил напълно. Налице са трайни когнитивни и личностови промени, както и остатъчни психични симптоми, свързани с психичната травма.

Според свид. показания на свид. М., майка на ищеца, след изписването от болницата, той се променил – реагирал бавно при поставяне на въпроси, мислил около минута преди да отговори, говорил по-бавно. Свидетелката сочи, че след катастрофата ищецът се изпускарал, припада обикновено привечер.

Не се спори между страните, че ответникът е застраховател по застраховка „Гражданска отговорност“ на водача на лекия автомобил “Мерцедес” с рег. № *** към 21.07.2017г.

Ищецът е отправил застрахователна претенция на 22.11.2017г.

Пред настоящата инстанция е представено и влязло в сила решение по гр.д.№ 636/18 на СГС, по което е присъден обезщетение на другия пешеходец, пострадал при ПТП - М. С., в което е прието, че липсва съпричиняване от страна на пешеходеца.

Въз основа на събраните писмени доказателства следва да бъде направен извод за основателност на предявени иск с правно основание чл. 432 ал.1 от КЗ.

Налице са елементите от фактическия състав на цитираната правна норма, които ангажират пряката отговорност на застрахователя за вредите претърпени от пострадалия, като пряка и непосредствена последица от претърпените от него увреждания. Ответната страна не оспорва по същество

наличието на елементите от фактическия състав за ангажиране на отговорността ѝ, като решението е влязло в сила за присъждането на обезщетение в размер на 60 000лв.

Във въззивната жалба се навеждат доводи за неправилно определен размер на застрахователното обезщетение за претърпените неимуществени вреди, което първонистанционният съд е определил в размер на 120 000лв.

При определянето на конкретния размер на вредите за ищеца М. Р. М. са взети предвид, както конкретните увреждания, които са му причинени, така и търпените от него болки и страдания, неудобства, времето за възстановяването и най-вече трайните последици от уврежданията. В резултат на инцидента и травмата на главата, ищецът е развил епилепсия, изискваща последващо болнично лечение в СБАЛНП „Св. Наум“, както и посттравматично стресово разстройство и посторганичен мозъчен синдром с органично разстройство на личността и поведението. Касае се за трайни когнитивни и личностови промени по органичен тип увреждане, макар и в по-лека степен. Тези промени са невъзстановими, в значителна степен не подлежат на корекция и прогнозата е за възможна прогресия с годините. Нарушена е възможност за регулация на афекта, психичната забавеност, нарушените когнитивни функции – езекутивни, памет, интелект, което затормозява ежедневно функциониране на ищеца и се отразява неблагоприятно и върху социалния му живот, като се касае за млад човек, в трудоспособна възраст, баща на дете. Симптомите на тревожност и депресия също не са изцяло преодоляни.

Взети са предвид социално-икономическите условия в страната и стандарта на живот, както и момента на настъпването на ПТП. Определеното обезщетение за претърпените от ищеца неимуществени вреди в размер на 120 000 лв. в пълна степен отчита вредите, които той е търпял вследствие на причинените травми и тези, които ще търпи, като последица от увреждането и развитата лека форма на епилепсия и органично разстройство.

Настоящата инстанция намира, че не е доказано от събраните по делото доказателства, че ищецът с поведението си е съпричинил настъпването на вредоносния резултат. Възражението за съпричиняване е заявено в срок от ответната страна, но е недоказано от събраните доказателства. Според ответната страна то се състои във факта, че ищецът е пресичал пътното

платно, макар и на обозначено място, при наличие на забранителна светлина на светофара и с това е допринесъл за настъпването на ПТП. Събраха се доказателства, че ищецът и неговия спътник са започнали пресичането на булеварда на разрешителен сигнал на светофара. Видно от скиците на местопроизшествието и от схемите изготвени от вещите лица, на мястото на ПТП има поставен светофар за пешеходци от двете страни на улицата, но не и на разделителния остров по средата на улицата. При това положение, след като движението на пешеходеца е започнало на разрешителен сигнал, то автомобилите, които са били спрели е следвало да изчакат преминаването на пешеходеца по платното – чл. 120 ал.1 т.2 от ЗДвП: когато преминаването на пешеходците през пешеходна пътека се регулира с пътен светофар или от регулировчик, водачът на пътно превозно средство е длъжен, след подаване на сигнал, който му разрешава преминаването - да пропусне пешеходците, които все още се намират на пешеходната пътека. На това задължение на водача на МПС съответства правото на пешеходеца да премине по пешеходната пътека на забранителен сигнал, след като е започнал движението си на разрешен сигнал, още повече, че се установи от събраните доказателства, че по времето, когато светофарът е светнал червено ищецът е бил преминал по-голямата част от пешеходната пътека, която обхваща две платна с по три ленти за движение и бус лента и за преминаването по която има само един пешеходен светофар..

С поведението си водачът на МПС е нарушил и разпоредбата на чл. 119 ал.2 от ЗДвП- при заобикаляне на спряло пред пешеходна пътека пътно превозно средство водачът на нерелсовото пътно превозно средство е длъжен да се движи с такава скорост, която да му позволи да спре, за да пропусне преминаващите по пешеходната пътека пешеходци. Установи се от събраните доказателства, че в лентата за движение на лекия автомобил е имало спрял автомобил, който изчаквал светването на зелен сигнал. Водачът на “Мерцедес” с рег. № *** се е престроил в най-дясната свободна бус-лента, с което на практика е заобиколил изчакващия автомобил (сам се е поставил в условията на ограничена видимост), без да намали скоростта си и без да спре, освен че е карал с превишена скорост. При тези действия на водача на МПС, безспорно се установява, че той има изключителна вина за настъпването на ПТП, тъй като не е спазил императивни разпоредби, с което е довел до настъпването на ПТП.

Тъй като правните изводи на настоящата инстанция относно наличието на съпричиняване на вредоносния резултат и наличието на основание за редуциране на обезщетението не съвпадат с тези на СГС, следва обжалваното решение да бъде отменено в отхвърлителната част за сумата от 60 000лв., като вместо това бъде осъден ответника да заплати на ищеца тази сума.

На основание чл. 78 ал.6 от ГПК ответникът дължи държавна такса по сметка на САС в размер на 2 400 лв. и допълнително разноски – 276,25 лв., тъй като ищецът е бил освободен от внасяне на държавна такса.

На адвоката осъществил безплатна адвокатска помощ на основание чл.38 от ЗА се дължи общо възнаграждение за първата инстанция в размер на 3 930 лв., а е присъдено от първата инстанция 1 323,60лв. т.е. следва да бъде осъден ответника да заплати допълнително 2 606,40лв. за първата инстанция и сумата 3 930 лв. за въззивната инстанция. Размерите са определени по отменената редакция на Наредбата, тъй като тя е била в сила към момента на постановяване на решението и към подаване на въззивната жалба.

Тъй като въззивната жалба е частично основателна, на ответника следва да се присъдят разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 200лв.

Ръководен от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 261864/03.06.2022 г. по гр. д. № 6173/2018 по описа на СГС – I -15 състав, в частта, в която е отхвърлен предявения от М. Р. М. иск с правно основание чл. 432 ал.1 от КЗ срещу ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД над размера от 60 000лв. до 120 000лв., представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени от ПТП на 21.07.2017г., ведно със законната лихва за забава, считано от 23.02.2018г. до окончателното изплащане на сумата, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет.5 да заплати на М. Р. М. ЕГН *****, съд. адрес

гр. ***, ж.к. „****“, бл.***, вх.***, ет.***, ап.***, сумата 60 000лв.(шестдесет хиляди лева), представляваща част от дължимото застрахователно обезщетение за неимуществени вреди, настъпили в следствие телесни увреждания при ПТП от 21.07.2017г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 23.02.2018г. до окончателното ѝ заплащане

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата обжалвана част.

ОСЪЖДА ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет.5 да заплати по сметка на Апелативен съд – София сумата 2 400лв. държавна такса и сумата 276,25 лв. разноски.

ОСЪЖДА ЗК „ОЗК-Застраховане“ АД, ЕИК 121265177, гр. София, ул. „Света София“ № 7, ет.5 да заплати на адвокат В. В. О., гр. ***, ж.к. „****“, бл.***, вх.***, ет.***, ап.***, на основание чл. 38 ал.2 от ЗА сумата 2 606,40лв. за първата инстанция и сумата 3 930 лв. за въззивната инстанция.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС при условията на чл. 280, ал.1 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____